

»V meni živi Kristus«Gal 2,20

BOŽJA BESEDA DANES 3

Revija Slovenskega bibličnega gibanja ISSN 131-5772 XVIII (2011)

PRAVIČNOSTI V LJUBEZEN

Fortunat Bergant, Brezmadežna, Uršulinski samostan Sveti Duh pri Škofji Loki

*Prevzeto vso od radosti,
vso ranjeno od žalosti
in z večno slavo venčano
te, Deva-Mati, hvalimo.
(Himna na god rožnovenske Matere Božje)*

UVODNA BESEDA

s. Snežna Večko, predsednica SBG

Naše ulice so zopet živahno popestrili sprevo otrok in mladostnikov, ki se vijejo proti šolam ali posedajo pred avtobusnimi postajami, pa v kafičih ... Začetek tega mimohoda naših otrok se je pomenljivo ujema s tistima dvema dramatičnima dneva, v katerih smo se imeli priložnost izreči o njihovi življenjski usodi. Slovensko ljudstvo je tedaj izvršilo civilizacijski preboj v odločanju o svojem ravnanju. Odločilo pa se je tako strumno, ker je kljub vsemu v srcu ohranilo živo vez z zdravim drevnim izročilom. Četudi so že od antike sem ljudje vstopali tudi v istospolne zveze, ki so bile v različnih civilizacijah različno vrednotene (povsem nasprotno npr. v grški in judovski), je vloga družinskega gnezda za rast in vzgojo otrok imela le zakonska skrupnost moža in žene. Sveto pismo je v tem smislu kristalno jasno.

Vzgojo otrok po materinskem nagonu in družbeno utečeni razdelitvi vlog praviloma prevzemajo ženske. Pa vendar očetovski nagon ni šibkejša narava. Žal je prevečkrat zapostavljen in s tem nenadomestljiva vloga očeta pri razvoju otroka. Sveto pismo kot zakladnica nenadkriljive modrosti in starodavnih izročil narodov nam slika številne moške like, ki so krepko sodelovali pri rasti svojih otrok. Ker pa Sveto pismo odseva resnične življenjske zgodbe z vzponi in padci njihovih protagonistov, ti očetovski posegi v vzgojo niso vedno vzorni. Tudi svetopisemski očetje so delali napake in prav tako svetopisemske matere. Toda iz kratkega sestavka o psihoanalizi zakonskih in družinskih stran/poti v Podobi moškega v Svetem pismu lahko ponovno odkrijemo čudovito očetovsko-materinsko srce Boga, ki zna popravljati, kar mi tako velikopotezno pokvarimo.

Da bi mogli čim bolj odkriti to ljubečo Božjo vzgojno zavzetost in se iz nje učiti, je najbolje, da vza-

memo v roke njegovo besedo, ki so jo sveti pisci skrbno zapisali v Svetem pismu. Bodimo še mi, četudi smo že zdavnaj zapustili šolske klopi, z novim šolskim letom ponovno učenci in se po napotkih avtorice članka Učenje Božje besede s srcem podajmo v to hvalevredno šolo. S tem se bomo častno pridružili vrsti tistih, ki so že pred nami zapisovali večno Božjo modrost v svoja srca. K temu nas vzpodbuja Sveto pismo na več mestih:

Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu. Ponavljaj jih svojim sinovom in govori o njih, ko bivaš v svoji hiši in ko hodiš po poti, ko legaš in ko vstajaš! Priveži si jih za znamenje na roko in naj ti bodo za čelni nakit med očmi! Napiši jih na hišne podboje in na mestna vrata! (5 Mz 6,6-9)

Naj knjiga te postave ne zapusti tvojih ust, temveč jo premišljuj dan in noč, da boš storil povsem, kakor je zapisano v njej. (Joz 1,8)

Božja beseda danes je revija, ki jo izdaja Slovensko biblično gibanje.

Revija izhaja štirikrat letno (marca, junija, septembra in decembra).

Naslov gibanja in uredništva:

Poljanska 2, 1000 Ljubljana,
tel.: (01)43-14-278, (01)43-25-105 in
(02)25-24-472, <http://sbg.rkc.si/>

Uredniški odbor:

doc. dr. s. Snežna Večko (odgovorna urednica),
terezija.vecko@guest.arnes.si
doc. dr. Marijan Peklaj (zanimajo me),
marijan.peklaj@guest.arnes.si
prof. Bogomir Trošt (dogajanja)
bogomir.trost@rkc.si

Cena: posamezna številka 1,25 EUR,
celoletna naročnina 5,00 EUR;

Transakcijski račun pri Krekovi banki:
št.: SI56 2420 0900 4563 958

Priloga in izvedba Salve d. o. o. Ljubljana

Vsebina

UVODNA BESEDA (doc. dr. s. Snežna Večko)	2
MODROST ŽIVLJENJA	
Podoba moškega v Svetem pismu (Samo Skralovnik)	3
METODE DELA S SVETIM PISMOM	
Učenje Božje besede s srcem (Marjeta Longyka)	7
BOŽJA BESEDA ZA VSAK DAN (Pripravlja s. Metka Tušar)	14

Naslovna in zadnja stran, str. 4, 8, 10 s. Štefka Klemen, str. 6, 9 s. Irena Mohorič.

MODROST ŽIVLJENJA

Samo Skralovnik

PODOBA MOŠKEGA V SVETEM PISMU

Podoba moškega v Svetem pismu Stare zaveze je naslov, ki, vsaj kar se tiče pristopa, ponuja celo množico različnih načinov. Zaradi tega velja že na samem začetku omeniti, da to ne bo »klasična« obravnava sveto-pisemskih likov moških oseb. Ne želi biti eksegetska analiza izbranih bibličnih besedil v strogem pomenu besede, marveč želi odstreti nekatere vidike moških likov Stare zaveze z vidika psihološke in simbolične interpretacije. Predstaviti namreč želi takšnega Abrahama, Izaka, Jakoba, ... ki jih nismo vajeni.

Med prebiranjem Svetega pisma – zlasti Stare zaveze – smo mnogokrat nad grobim jezikom, brutalnostjo in krvoločnostjo bibličnih zgodb nemalo začudeni. Ob tem se sicer lahko tolažimo, da gre za starodavna besedila, ki so se doga-

jala v času, ki je od nas nepredstavljivo oddaljen, ter, da se določena dejanja, kakor jih opisuje Sveto pismo, niti niso zgodila. Na naše vedenje tolažilno vplivajo tudi sodobne družboslovne in humanistične vede, ki znajo povedati, da je Sveto pismo prepleteno z arhetipi, s simboli in sanjami. Vendar slednji znanstveni izsledki ne morejo tolažiti, saj Sveto pismo omenjene literarne prijeme in figure ne uporablja zaradi tega, da bi pripoved omehčala, marveč nasprotno, uporablja jih, ker je zadeva preveč resna in preveč dramatična, da bi se mogla izraziti z vsakdanjim tehničnim jezikom (Gerjolj 2009, 14). V skladu z edukativnim namenom in naravo sporočila biblični jezik ni faktografsko informativen, marveč je motivacijski, poln metafor in podob, ki bralca postavijo pred bivanjske izzive in ga zato popeljejo prek razumskih meja (Gerjolj 2009, 17).

V nasprotju s uveljavljeno prakso, ko skušajo nekateri nekritični pisci v življenjepisih svetnike na vse načine predstaviti kot neproblematične že v ranih otroških letih, Sveto pismo izpostavlja konfliktno in problematične moške like. Sveto pismo, zlasti Stara zaveza, ni zanimivo zato, ker bi v njih odkrivali le dobre, brezgrešne in poštene ljudi. Prej nasprotno. Če za profano zgodovino velja, da jo po pravilu pišejo zmagovalci, je Sveto pismo v veliki meri sestavljeno iz izpovedi poražencev in grešnikov. Bog jih pogosto kliče in spreminja v svoje sodelavce, nosilce in posredovalce življenja. Od njih ne zah-

teva brezgrešnega življenja, pač pa pogumno soočanje z življenjem, tudi z lastnimi grehi (Gerjolj 2009, 59). Sveto pismo torej ne opisuje popolnih moških. Pri vsakem od velikih mož tudi neprizanesljivo razkriva šibkosti. Vedno znova zaidejo v past svojih nagnjenj ali v skušnjava, da bi dovolili, da o njih odločajo od zunaj, in se prilagodili. Velikokrat gre pri tem za boleče spoznanje; a prav v trenutku, ko človeka lastni greh zaboli, se pričinja iz njega učiti in spreminjati. V tistem trenutku greh v veliki meri preneha biti tragično dejanje – spremeni se v milostni začetek. S tem se greh spremni v pot odrešenja (Gerjolj 2009, 59).

Abraham

Abraham velja za očeta vere. Njegova vera se kaže v tem, da se je pripravil izseliti iz svoje dežele, od svojih sorodnikov in iz rojstne hiše. Senčna stran Abraham pa se pokaže predvsem v odnosu do njegove žene Sare (in njegove dekle Hagare) ter do svojih dveh sinov, Izmaela in Izaka (Grün 2008, 23-25).

Abraham je v hrepenenju po blagoslovu voljan zapustiti svoj dom in se odločno poda na pot ustvarjanja lastne družine. (Prim. 1 Mz 12,1-9.) Toda v tej novi »obljubljeni« deželi kaj hitro pride do lakote. Življenje je očitno bolj zahtevno in konfliktno, kot je pričakoval (Gerjolj 2003, 19). Poda se v Egipt, ki je v tem primeru podoba materialnega blagostanja. Tam »proda« svojo ženo faraonu. Z drugimi besedami, svojo ženo, s tem ko jo predsta-

vi kot svojo sestro, zlorabi. Po tej Abrahamovi nezvestobi in zatajitvi svoje žene nastopi obdobje nerodovitnosti, ki je namenjeno »katarzi« njunega odnosa. Nerodovitnost skušata najprej prekriti z navideznim in pozunanjenim reševanjem konfliktov, kar ponazarja »njun« sin Izmael. Ta navidezno rodoviten odnos njuno razmerje še dodatno zaplete, saj Sara sovraži svojo deklo Hagaro in se ne sprijazni z navidezno rodovitnostjo preko svoje dekle (19). Na Sarino željo Abraham nažene svojo deklo Hagaro in sina Izmaela, ki ga ima z njo. Abraham ju ne podpre, temveč ju zahrbtno napade in izda. Na tem mestu se izkaže Abrahamova strahopetnost in pomanjkanje odgovornosti do svoje žene in otrok (Grün 2008, 26).

Ko Abraham ostane brez svojega sina in dekle in se postara, skoraj ne more več verjeti Bogu. Abraham se Bogu posmehuje, ko mu napove rodovitnost (Prim. 1 Mz 17,17: Abraham je padel na obraz in se zasmel. Rekel si je: »Ali se bo stoletniku rodil sin? Ali bo devetdesetletna Sara rodila?«), Sara pa se posmehuje celo Abrahamovi veri in samo-zaupanju. (Prim. 1 Mz 18,10-15.) Skozi njegov posmeh sili v ospredje tako njegova nevera oz. obupanost kot tudi njegov dvom v svojo »moškost«.

Šele po dolgem času, ko sta bila tik na tem, da obupata, po drugi strani pa sta svoj medsebojni odnos nekoliko prečistila, se jima rodi sin Izak. Zlasti oče Abraham se nanj močno naveže ter tako zavira proces Izakovega odraščanja. Njegov posesivni odnos ustvarja nove konflikte in napetosti, tokrat na medgeneracijski ravni. Zato ga Bog spet izziva in preizkuša. Abraham je poslan v ponovno katarzo /.../. Abraham namreč Izaka tako ljubi, da se mu ne more odreči. Zato mu Bog po izkušnji bolečine pove, da Izak ni njegov, marveč Božji

iz arhiva SGB

otrok, ki ima v Božjem načrtu in v smislu človeškega dostojanstva pravico do samostojnega življenja. V čudoviti pripovedi »Abraham daruje Izaka« so namreč vsebovani vsi temeljni koraki mladostniškega odraščanja, od socializacije v svet odraslih do »trganja« medgeneracijskih družinskih spon, individualizacije ter odkrivanja odraslih, samostojnih in suverenih medsebojnih odnosov (Gerjolj 2009, 20).

Socializacija v družbo odraslih (hlapca, ki ju spremljata), prepoznavanje konfliktov (ogenj in drva), pogovor na štiri oči (»Ostanita tukaj«), neverbalna komunikacija (»In šla sta oba skupaj«), zadnji poskusi obvladovanja odraščajočega sina (»Zvezal je svojega sina«) in Božji glas vesti, v katerem prepozna konsekvence svoje temeljne življenjske drže (»Tukaj sem. ... Ne steguj roke nad dečka«...) so le nekateri odločilni momenti vzgojnega procesa, v katerega se podajata oče Abraham in sin Izak, z njima pa tudi vsak oče in vsaka mati, vsak sin in vsaka hčerka. Ni sicer nujno, da se vsak medgeneracijski družinski odnos spreminja tako dramatično in boleče, prav gotovo pa vsak zdrav in perspektiven odnos uporablja vsaj nekaj predstavljene

logike in tudi vsaj nekaj emocionalne intenzitete in dinamičnosti. Drama odnosa namreč ni v »trganju« in golem osamosvajanju, marveč v tem, da zaupanje v Boga premaga strah pred izgubo. Božji glas vesti v Abrahamu ne zaustavi le nasilnega ravnanja, marveč ga spodbudi, da svojega sina zaupa Bogu (Gerjolj 2003, 20-21).

Ko Abraham v grmovju odkrije ovna, ki se iz tega »konfliktnega« okolja ni sposoben rešiti, v njem prepozna otroško podobo svojega sina, ki se ji mora odpovedati, da bo sin lahko odraščal. Zato tega ovna »daruje« Bogu in zažge. To pomeni, da odslej v svojem sinu ne gleda več otroka, marveč goji enakovredni partnerski odnos. Odslej je Izak Abrahamov enakovreden sogovornik (21).

Abraham kot arhetip moža in očeta enega otroka (sodobne male družine) po svoji človeški strani seveda ne ustreza idealu, ki bi ga želeli posnemati v vseh njegovih psihosocialnih razsežnostih. Kljub temu je primer človeka, ki na podlagi svojega odnosa do Boga – zato judovska, krščanska in islamska tradicija v njem vidijo »očeta vernih« – uspešno premaguje prekletstvo v svojem življenju

(21). V zaupanju Bogu v vseh življenjskih okoliščinah najde dovolj moči bodisi za prenašanje ali celo za reševanje konfliktov in drugih problemov. Rešitve redno išče v komunikaciji z Bogom.

Velik del posledic Abrahamovih konfliktov sicer kljub njegovi spravi prevzamejo naslednje generacije, saj jih je Izak doživljal na svoji koži. To pomeni, da se nekateri konflikti tako globoko »zarežejo« v družinske odnose, da jih še tako celovit spravni proces ne more popolnoma izbrisati (21).

Izak in njegov družina

Posledice Abrahamove nezvestobe in njegovih konfliktov se ne odražajo le v obliki »nerodovitnosti« in izredne navezanosti na svojega edinega otroka, ampak se čutijo še daleč v prihodnje rodove. Ko je Izakova žena Rebeka – prav tako s težavo kot njena tašča (prim. 1 Mz 25,21), – zanosila dvojčka Ezava in Jakoba, se konflikt med njima čuti že v njenem telesu.

Tudi v Izakovem odnosu je nastala lakota, ki ga postavlja pred podobne preizkušnje kot očeta. Tudi on intuitivno išče rešitev v Egiptu, a mu Bog prikljče v spomin posledice očetovega ravnanja in ga svari pred ponavljanjem njegovih dejanj (prim. 1 Mz 26,2-3). Kljub temu se tudi Izaku vsa zgodba ponovi. Razlika je le v tem, da se vse dogaja v nekoliko milejši obliki (22).

V Izakovi družini se namreč rodita dva otroka, pa tudi »čakanje« novega življenja je v primerjavi z Abrahamovo družino bistveno krajše. Ob nekaterih uspešnih preseganjih podedovanih napetosti pa ugotavljamo, da Izakova družina, ki je v mnogih značilnostih tipična družina z dvema otrokoma, ustvarja bistveno drugačno dinamiko družinskih odnosov, čeprav so nekateri principi sila podobni

Abrahamovi družini z enim otrokom, zlasti, kar zadeva posesivno in emocionalno intenziteto medgeneracijskih navezav (22).

Intenzivnost in posesivna razsežnost medgeneracijskih odnosov sta tako močni, da se to odraža celo na zunanjih podobah in obnašanju njenih otrok. Ezav kot prvorojenec v stilu patriarhalnega pojmovanja »po naravi« pripada očetu, Jakob pa materi. /.../ Konfliktni in posesivni odnosi v Izakovi družini ustvarjajo razmerje dveh koalicij. Prvo sestavljata oče in prvi otrok (Izak in Ezav), drugo pa mati in drugi otrok (Rebeka in Jakob). Prva koalicija v stilu patriarhalne družine prevzame vlogo »pozicije« in izvaja neposredno moč nad opozicijo, ta pa v borbi za preživetje postaja vse bolj zvrta ter ob končnem razporejanju družinskih vlog neredko »prehit« prvo koalicijo (prim. 1 Mz 27,1-23). V takih družinskih sistemih starša neredko zapostavljata svoje odnose, saj se bolj kot svojemu partnerskemu odnosu vsak od njiju posveča odnosu do »svojega« otroka, hkrati pa mu posreduje še nekaj svojih problemov in (partnerskih) konfliktov. To pomeni, da starša (Izak in Rebeka) v takem sistemu družine medsebojne konflikte sicer ustvarjata, a jih ne rešujeta, marveč jih prelagata na svoja otroka, ki sta (posledično) pogosto tudi sama v konfliktu (22).

Po prigoljufanem blagoslovu so se – kot nam poroča Sveto pismo – družinske razmere tako zaostri- le, da je skupno življenje postalo nevzdržno. Zato si mora Jakob – zopet v materini režiji – poiskati novi dom, ki ga najde pri njenih sorodnikih (prim. 1 Mz 27,43-45).

Jakob in njegova družina

Jakob je značilen mamin sin. Jakobovo življenje je potekalo dokaj uspešno. Z materino pomočjo je uresničil večino svojih ciljev. Ži-

vljenje se mu zaplete, ko je (prvič v življenju) prevaran in namesto Rahele, za katero je služil, dejansko dobi za ženo njeno starejšo in nič kaj lepo sestro Leo.

Na tej stopnji partnerskega odnosa so Jakobovi starši in stari starši razmišljali o ločitvi. Jakob, ki sodi v tretjo generacijo od prve »nezvestobe«, o tem ne razmišlja, marveč je pripravljen storiti vse za to, da si pridobi za ženo »tudi« Rahelo, za katero je pravzaprav »služil«. Na področju »zakonskih« partnerskih odnosov pri njem obremenilno kompulzivno ponavljanje, ki bi vodilo v nezvestobo, ne pride več v poštev. Za Rahelo je namreč Jakob pripravljen storiti prav vse (23).

Do globoke vzgojne konotacije te čudovite pripovedi pridemo šele, ko si postavimo hipotetično vprašanje, kaj nam pripoved pove, če se za tako različnima likoma Lee in Rahele skriva en sam človek, ena ženska. V tem primeru v pripovedi odkrijemo različne obraze istega človeka. Rahela se Jakobu spremeni v Leo v »noči lastninjenja«, ko ji preneha služiti. Če želi v njej ponovno odkriti obraz lepe Rahele, se mora ponovno podati na pot služenja. Pred začetkom ponovnega služenja pa je »prisiljen« sprejeti in vzljubiti svojo ženo tudi v njenih Leinih, »nelepih« razsežnostih. Po sprejetju Lee in prvih začetkih služenja Jakob v Lei zopet vse bolj odkriva in prepozna lepo in ljubljeno Rahelo (23-24).

To je za Jakoba prva izkušnja sprave, ki vodi v uspešno reševanje konfliktov. Ta pot vodi izključno skozi »sprejemanje«. Ko je Jakob »sprejel« Leo in se z njo »spravil« ter tako postavil v neobremenjeno, začetno držo služenja, je v svoji ženi ponovno prepoznal Rahelo (24).

Ko dela Jakob pri Labanu, imamo vtis, da želita Jakobovi ženi čim več sinov. Rahela reče Jakobu: »Daj mi otrók, sicer bom umrla!«

(1 Mz 30,1). Jakob ima s svojima ženama in deklami sinove in hčere, vendar ni opaziti nobenih očetovskih čustev. Samo pri zadnjih dveh od dvanajstih sinov, ki sta se mu rodila šele v starosti, je govor o njegovi ljubezni do njiju. »Izrael je ljubil Jožefa bolj kakor druge sinove, ker se mu je rodil v starosti« (1 Mz 27,3). Ker ima Izrael Jožefa raje kot ostale brate, ga ti zasovražijo. Naklepajo celo uboj svojega brata. Po tem, kar nam pripoveduje Sveto pismo, torej ne moremo govoriti o očetovski idili, temveč mora Izrael (Jakob) prestati boleče izkušnje, da je lahko oče vsem svojim sinovom in da postane zanje vir blagoslova. Oče je psihološko gledano namreč tisti, ki otrokom nudi oporo, jih ščiti, da si upajo živeti svoje življenje in ga vzamejo v svoje roke. Oče se ne oklepa svojih otrok, temveč jih pošlje v svet, da zaživijo svoje življenje (Grün 2008, 44).

Sklep

Sveto pismo o nosilnih osebnostih navadno govori pestro in jih postavlja v kontekste, ki jih izzovejo, da pokažejo svoj resnični obraz. Tako so vse osebnosti predstavljene v senčnih in sončnih odtenkih. Tako lahko srečamo Abrahama, ki veruje, hrepeni po družinski sreči in pogumno odhaja v življenje, pa tudi Abrahama se v preizkušnji ustraši zase, zataji svojo ženo in izgubi občutek zanjo. Oglašja se Abraham, ki igra odnos, ki ima za posledico »nezakonske« sadove, a

srečujemo tudi Abrahama, ki iskreno ljubi. To je Abraham, ki ga je strah in je posesiven do svojih najbližjih, pa tudi Abraham, ki prisluhne svoji vesti, v njej prepozna Božji glas in je sposoben verovati in zaupati, ko je to najbolj potrebno. Tudi Izak ni le mož, ki premaguje in presega »izzive« po Egiptu«, marveč ga Sveto pismo slika tudi takrat, ko popušča in morda celo nepravilno izkorišča svoj položaj in moč, ki izhaja iz njega. Tudi Jakob se pokaže podjeten in ustvarjalen, spet drugič sposoben izsiljevati ter celo varati in goljufati.

Z ločitvijo je Abraham zarezal v medsebojen odnos s svojo ženo Saro tako globoko rano, da bi pod pritiskom kompulzivnega ponavljanja enako zarezal ponovil tudi Izak, če ga Bog ne bi pravočasno opomnil, naj ne ponavlja očetovih napak. Tako se Izak ni ločil, čeprav je pogosto čutil, kako ga življenje sili v »očetovo obleko«. Ker sta doslej že dve generaciji znani po preprih in konfliktih, se ta drža naseli v Izakova (in Rebekina) otroka že pred rojstvom, kajti »prepirata« se že v materinem telesu. Konflikt, ki sta ga preživljala kot mož in žena, se je kot model prenesel na konflikt med bratoma. Vzporedno s transformacijo in celo zaostritvijo konflikta med Ezavom in Jakobom je razvidno, da nihče ne razmišlja o zakonski ločitvi. Na področju partnerskih oz. zakonskih odnosov sta torej oba presegla pritisk kompulzivnega ponavljanja, ki izhaja iz obnašanja njunih staršev in starih staršev. Namesto tega sta sprožila novo obliko konflikta, ki je bil doslej – glede na število razumljivo – neznan. Jakobovi otroci poznajo in boleče spremljajo konflikt med bratoma, ne čutijo pa več neposrednih posledic zakonskih konfliktov. Jakob jih še čuti in si vsaj delno pod vplivom negativnih izkušenj iz otroških let »izbere«

enega otroka, namreč Jožefa, ki ga privilegira ter s tem ustvarja nove (Gerjol 2009, 219).

Bolečina Abrahamove ločitve se sicer iz generacije v generacijo manjša, daj je vsaka naslednja generacija močnejša. Dokončno pa jo preseže šele Jožef, ko doseže spravo na generacijski in medgeneracijski ravni, z brati in očetom. Določena dejanja omenjenih moških likov v Svetem pismu Stare zaveze so v življenju povzročili tako globoke bolečine, da jih ena sama generacija ne more do konca predelati (Gerjolj 2009, 220).

Vsi ti liki nas nagovarjajo in vzgajajo ne tako, da bi se izogibali njihovim senčnim vsebinam, marveč da – skladno z njimi – z Božjo pomočjo težave in konflikte rešujemo in se iz njih učimo. Čim izraziteje jih bomo zaznavali in čim glasneje se bodo oglašali v naši notranjosti, tem senzibilnejši bomo na njihove izzive ter tem hitreje in celoviteje bomo nanje reagirali. Čim celoviteje bomo torej biblične like integrirali v svojo notranjost, tem bolj integrirane in močnejše osebnosti bomo tudi sami. Tako nas svetopisemske pripovedi učijo ne le, kdo smo, marveč v pedagoškem in psihološkem kontekstu še bolj, kdo moramo postati (Gerjolj 2009, 227).

Literatura:

Gerjolj, Stanko. 2009. *Živeti, delati, ljubiti : pedagoška in psihološka interpretacija bibličnih pripovedi: Prva Mojzesova knjiga, Druga Mojzesova knjiga, Tobitova knjiga. Celje: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba.*

Gerjolj, Stanko. 2003. *Psihologija vzgoje in izobraževanja (Pedagoška psihologija). Ljubljana. [S. Gerjolj]*

Grün, Ansem. 2008. *Boj in ljubezen : kako moški najde pot do sebe. Celje: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba.*

METODE DELA S SVETIM PISMOM

Marjeta Longyka

Učenje Božje besede s srcem¹

Uvod

Dandanes učenje na pamet ni preveč priljubljeno. Vseeno pa si verjetno večina kristjanov zapomni krajše ali daljše odlomke Svetega pisma, ki so se nas posebej dotaknili. Spominjam se, da sem se sama naučila Ps 23, še preden sem spoznala Jezusa. Vrstica Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka je bila moja molitev. Pomagala mi je v težavah in stiskah.

Ta prispevek govori prav o tem – o učenju svetopisemskih besedil. Prvi del obsega kratek pregled zapominjanja besedil v zgodovini in odnosa do učenja na pamet ter vrednost in smisel takega znanja. Drugi del pa obravnava odnos Cerkve in Božje besede same do učenja svetopisemskih besedil in mesta domačnosti za Božjo besedo v življenju kristjana.

Še terminološka opomba. V slovenščini imamo za način učenja, ko je učenec sposoben naučeno snov dobesedno ponoviti, izraz učenje na pamet. Imamo še en izraz: učenje naizust, ki je stilno zaznamovan – starinski. Sorodna izraza sta zapominjanje in memoriranje, ki pa ne pomenita nujno sposobnosti dobesednega reproduciranja.

Za moj namen mi noben od teh izrazov ni všeč. Izraz učenje na pamet ima konotacijo mehanskega učenja brez razumevanja. Pri

zapominjanju in memoriranju je težišče pomena na procesu "shranjevanja v spomin" in ne povesta ničesar o zmožnosti obnove naučene snovi. Izraz naizust pa je stilno zaznamovan in zato nepriimeren. Zato v nalogi uporabljam prve tri izraze po potrebi glede na njihov pomen.

Uvedla pa sem še nov izraz: učenje s srcem - po analogiji z angleškim izrazom *by heart*, francoskim *par coeur* in italijanskim *ricordare*. Vsi ti izrazi pomenijo to, čemur mi rečemo učenje na pamet, izrazijo pa to z besedo srce, pri srcu (*heart*, *coeur*, *cuore*). Za razliko od mehanskega učenja na pamet je učenje s srcem tako, da imamo do snovi, ki se je učimo, naklonjen odnos in nas ta snov zanima, nam je "pri srcu", zato jo želimo tam tudi ohraniti. Beseda srce ima tukaj svetopisemski pomen – srce v svetopisemskem pomenu je sedež vse zavestne dejavnosti: umske, čustvene, moralne².

Vsi svetopisemski navedki v članku so iz Slovenskega standardnega prevoda.³

Učenje besedil na pamet v preteklosti

Spomin je našim prednikom iz prazgodovine ne samo pomagal preživeti, ampak je bil tudi edini vir informacij o preteklosti. Spomin človeštva se je tako iz roda v rod prenašal ustno (npr. miti), prav tako tudi leposlovje (epsko in lirsko pesništvo, ljudske pravljice).

Kot zanimivost omenjam ved-

sko izročilo stare Indije. Veljalo je, da bi "vsaka najmanjša netočnost pri petju kake svete hvalnice iz Rigvede porušila ravnovesje v vesolju, kar bi usodno vplivalo na človeštvo. Ker so hoteli vedski svečeniki preprečiti takšno katastrofo, so skrbno urili svoj spomin, da se zanesljivo ne bi nikdar zmotili."⁴ Tudi druga verstva, zlasti judovstvo in islam, ki sta znani kot religiji knjige (nekateri ne povsem upravičeno uvrščajo sem tudi krščanstvo, čeprav "krščanska vera ni religija knjige, krščanstvo je religija Božje besede, ne zapisane in neme besede, marveč učlovečene in žive Besede"⁵). Zato negujejo učenje svetih besedil. Podobno tudi v krščanstvu, o tem pa več v naslednjem poglavju.

Učenje besedil na pamet je bila v starem in srednjem veku pogostejša praksa kot je danes. Pomemben razlog je gotovo ta, da so bile knjige redke in dragocene. Tudi pismenost je bila nizka in dostopna samo redkim. Iz antike je znano, da tudi višji sloji pogosto niso znali brati in pisati, saj so imeli v ta namen izobražene sužnje pisarje.

Stari Grki in Rimljani so spomin zelo cenili, ne samo zaradi epskega pesništva, ampak tudi zaradi govornišva. Razvili so celo vrsto tehnik za urjenje spomina (mnemonika), ki še danes veljajo za zelo dobre in prilagojene delovanju možganov. Srednjeveški izobraženci – sholastiki – so klasične me-

1 Članek je nastal na podlagi zaključne naloge *Markov evangelij – s srcem* pod mentorstvom p. dr. Viljema Lovšeta v Šoli za poslanstvo, ki deluje v Jezuitskem duhovnem središču sveti Jožef v Ljubljani.

2 Opomba k Sod 10,16 – SSP

3 *Sveto pismo Stare in Nove zaveze: Slovenski standardni prevod iz izvirnih jezikov* (2001). Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije.

4 O'Brien, D. (2002). *Kako urimo spomin*. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 15.

5 *Katekizem katoliške Cerkve* (1993). Ljubljana: Slovenska škofovska konferenca, str. 45.

tode urjenja spomina prilagodili učenju vere in etike. V razsvetljenstvu je zaradi razvoja znanstvenega raziskovanja zanimanje za urjenje spomina upadlo, v 19. stoletju pa je bilo memoriranje prevladujoč način učenja v šolah. V 20. stoletju se je preučevanje spomina z razvojem psihologije spet razmahnilo.

V današnjem času je odnos do učenja na pamet večinoma odklonilen, čeprav deloma neupravičeno. Mojca Šebart Kovač pravi takole: "Danes je popularno govoriti: zavzemali se bomo za premike od kopičenja podatkov, učenja na pamet, k višjim spoznavnim ciljem, kot sta uporaba in osmišljanje ... Kakor da poznavanje dejstev ni pogoj za doseganje višjih ravni znanja!"⁶

Tudi Vid Pečjak poudarja, da si je celo pri šolskih predmetih, kjer je potrebno snov razumeti, kot npr. pri matematiki, potrebno na pamet zapomniti poštevanke, definicije, formule, simbole, ...⁷

Posebno pozornost bomo namenili Martinu Kojcu (1901-1978), slovenskemu književniku, mislecu,

filozofu in psihologu, ki je v tridesetih letih prejšnjega stoletja razvil metodo samozdravljenja nervoznih težav. V predgovoru k svoji knjigi pravi, da v njej predstavlja modrost starih narodov, ki niso poznali živčnosti.⁸ Kojc pravi, da nervoza nastane zaradi nezmožnosti osredotočanja misli na sedanost. Sodobni človek je v kaotičnem svetu ves čas z mislimi kje v preteklosti ali v skrbeh za prihodnost. Rešitev je v tem, da se naučimo osredotočiti se na to, kar trenutno počnemo.⁹ Pozornosti po njegovi metodi treniramo tako, da se učimo besedil na pamet. Pozornost in spomin sta povezana, zapomnimo si lahko le stvari, na katere smo pozorni. To ni mehanično učenje na pamet (pri katerem ni treba biti pozoren), od tega bi bili samo še bolj zbegani.¹⁰ Kojčev način je polnozavestno učenje. Glede vsebine Kojc priporoča le, naj vsebina za učenca pomeni nekaj vrednega. Učenje pa poteka tako, da se v prvem tednu učenec nauči po dve vrstici dnevno, vsak teden doda še po eno vrstico, konča pa s po petimi vrsticami dnevno.

Učenec je pozoren na vsako besedo, na njen pomen, predstavlja si, kako jo piše na tablo, predstavlja si jo v kontekstu. Naučeno je potem seveda potrebno ponavljati. Kojc pravi, da s to metodo človek že v nekaj mesecih pridobi kontrolo nad svojim življenjem, ker se nauči biti pozoren na sedanost; s tem obvladuje svoje misli in posledično svojo podzavest – vtisi v njej niso več nametani kaotično, pač pa so urejeni in smiselno povezani v celoto.¹¹

Odnos Cerkve in Božje besede do Svetega pisma

Cerkveni dokumenti in Božja beseda ne govorijo direktno o učenju besedil na pamet, pač pa o mestu Svetega pisma v življenju kristjana.

Kaj pravi Cerkev o vlogi Svetega pisma v življenju kristjana?

Največ nam o tem pove Dogmatična konstitucija o Božjem razodetju:¹² "Cerkev je Sveto pismo vedno spoštovala kakor Gospodovo telo samo; saj, posebno v svetem bogoslužju, z mize božje besede in Kristusovega telesa neprenehoma jemlje kruh življenja in ga daje na voljo vernikom. Sveto pismo je obenem s svetim izročilom vedno imela in in ima za vrhovno pravilo svoje vere."¹³ Zato Cerkev v tej konstituciji vernikom priporoča branje in poznavanje Svetega pisma: "Zato morajo vsi kleriki, predvsem Kristusovi duhovniki in drugi, ki se kot diakoni ali katehisti zakonito posvečajo službi besede, neprestano gojiti duhovno branje in temeljito preučevanje Svetega pisma, da ne bi kdo od njih postal prazen oznanjevalec božje besede na zunaj, ne da bi bil poslušalec na

6 Kovač Šebart, M. (2005). Mišljenje, da je učenje na pamet odveč, je napačno. *Delo*, 47, 41 (14. feb.), str. 13.

7 Pečjak, V. (1977). *Poti do znanja*. Ljubljana: Cankarjeva založba, str. 76.

8 Kojc, M. (1992). *Samozdravljenje nervoznih težav*. Ljubljana: Potencial, str. 9.

9 Kojc, M. (1992), str. 13-15.

10 Kojc, M. (1992), str. 36.

11 Kojc, M. (1992), str. 34-47.

12 2. Vatikanski vesoljni cerkveni zbor (2004). Dogmatična konstitucija o Božjem razodetju. V *Koncilski odloki*. Ljubljana: Družina, str. 378-381.

13 2. Vatikanski vesoljni cerkveni zbor (2004), str. 378.

znotraj. /.../ Enako tudi vse v Kristusu verujoče, zlasti še redovnike, cerkveni zbor močno in na poseben način spodbuja, naj si s pogostim branjem Svetega pisma pridobijo "vzvišeno spoznanje Kristusa Jezusa" (Flp 3,8). "Nepoznanje Svetega pisma namreč pomeni nepoznanje Kristusa". /.../ Spominjajo pa naj se: branje Svetega pisma mora spremljati molitev, da to branje postane pogovor med Bogom in človekom; kajti Boga, "njega nagovarjamo, kadar molimo; njega poslušamo, kadar beremo Božje izreke."¹⁴

Kaj pravi Božja beseda o vlogi Svetega pisma v življenju vernika?

Iz Svetega pisma samega se lahko poučimo, kakšno vlogo ima Božja beseda. V začetku je ustvarila nebo in zemljo:

V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je nastalo po njej in brez nje ni nastalo nič, kar je nastalo. (Jn 1,3)

Zakaj dejal je in je nastalo, ukazal je in je stalo. (Ps 33,9)

Popolna Božja beseda je prišla v Jezusu Kristusu:¹⁵

Velikokrat in na veliko načinov je Bog nekoč govoril očetom po prerokih, v teh dneh poslednjega časa pa nam je spregovoril po Sinu. Njega je postavil za dediča vsega in po njem je tudi ustvaril svetove. On je odsvit njegovega veličastva in odtis njegovega obstoja, z besedo svoje moči nosi vse. (Heb 1,1-3)

V življenju človeka pa:

Tvoja beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi. (Ps 119,105)

Kako ljubim tvojo postavo, ves dan je ona moje premissljevanje. (Ps 119,97)

Vsak izrek Boga je prečiščen, ščit je tem, ki zaupajo vanj. (Prg 30,5)

14 2. Vatikanski vesoljni cerkveni zbor (2004), str. 380-381.

15 Grabner-Haider, A., Kraševc, J. (1984). Božja beseda. V *Biblični leksikon*. Celje: Mohorjeva družba.

Vzemite tudi čelado odrešenja in meč duha, kar je Božja beseda. (Ef 6,17)
Božja beseda je namreč živa in dejavna, ostrejša kakor vsak dvorezen meč in zareže do ločitve duše in duha, sklepov in mozga ter presoja vzgibe in misli srca. (Heb 4,12)

Božja beseda ima moč, da nas preoblikuje in naredi iz nas novo stvaritev:

Kajti kakor pride dež in sneg izpod neba

in se ne vrača tja, ne da bi napojil zemljo,

jo naredil rodovitno in brstečo,

dal sejalcu seme in uživalcu kruh,

tako bo z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust:

ne vrne se k meni brez uspeha,

temveč bo storila, kar sem hotel,

in uspela v tem, za kar sem jo poslal.

(Iz 55,10-11)

Druga semena pa so padla na dobro zemljo, rastle, se množila in dajala sad; eno je obrodilo trideseternega, drugo šestdeseternega in spet drugo stoternega.« In govoril je: »Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj!« (Mr 4,8-9 – seme tukaj pomeni Božjo besedo.)

Vidimo, da nas Cerkev in Božja beseda sama vzpodbujata, da se ji "izpostavljam", ji dajemo priložnost, da v nas "stori, kar je Bog hotel in za kar jo je poslal".

Iz evangelijev pa je razvidno tudi to, da je Jezus, po katerem se hočemo kristjani zgledovati in mu postajati podobni, živel iz Božje besede in jo hranil pri srcu.

Z njo je premagoval skušnjave:

On pa je odgovoril: »Pisano je: Človek naj ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz Božjih ust.« (Mt 4,4)

Z njo je razkrival, kdo je:

Odgovoril jima je: »Pojdita in sporočita Janezu, kar sta videla in slišala: slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi so očiščeni, gluhi slišijo, mrtvi so obujeni, ubogim se oznanja evangelij; in blagor tistemu, ki se ne spotakne nad menoj.« (Lk 7,22-23 – v tem odlomku je Jezus citiral Iz 19,18-20; 35,5-6; 42,6-7.)

Učil:

Veliko se jih je zbralo, tako da še v preddverju ni bilo več prostora, in jim je govoril besedo. (Mr 2,2)

Rekel jim je: »Ali niste nikoli brali, kaj je storil David, ko je potreboval in je bil lačen sam in tisti, ki so bili z njim? Kako je ob času velikega duhovnika Abjatarja stopil v Božjo hišo in jedel položene hlebe, ki jih smejo jesti samo duhovniki, in jih dal tudi tistim, ki so bili z njim?« (Mr 2,25-27)

Z Božjo besedo je molil tudi na križu:

Ob deveti uri pa je Jezus zavpil z močnim glasom: "Eloi, Eloi, lema sabah-tani?" Kar v prevodu pomeni: "Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?" (Mr 15,34; navedek Ps 22,2)

Jezusovih navedkov Svetega pisma je v evangelijih res veliko, naštel sem jih samo nekaj za ilustracijo. Vidimo torej lahko, da je bilo Jezusovo življenje in mišljenje prežeto z Božjo besedo in molitvijo.

Učenje Božje besede s srcem

Cerkev, Božja beseda sama in Jezusov zgled nas torej spodbujajo, naj bomo učenci Besede. Učenje Božje besede s srcem je samo en način, kako lahko to uresničujemo. Ima svoje prednosti in pomanjkljivosti (prednosti bodo našte-te v nadaljevanju, pomanjkljivost pa je

samo ena – zahteva precej časa in truda). Najprej bom predstavila izkušnje in nasvete posameznikov, ki se s tem sistematično ukvarjajo že dlje časa in so prijazno svoje znanje preko interneta dali v uporabo tudi drugim. Potem pa bom opisala še svoja opažanja in izkušnje ob učenju Markovega evangelija.

Spletni viri

Na internetu se najde precej spletnih strani z našo temo. Slovenskih spletnih strani nisem našla, pač pa veliko v angleščini – strani v drugih jezikih nisem iskala zaradi nepoznavanja jezikov. Spletne strani, ki sem jih pogledala, so namenjene kristjanom na splošno. Čeprav me je zanimalo, ali so spletne strani katoliške ali od drugih cerkva, teh podatkov nisem našla – kar mi je bilo simpatično, saj je Biblija skupna vsem kristjanom.

Po internetu sem iskala z Googlom in iskalno zahtevo *memorizing Bible* ali *memorizing scriptures*. Najbolj me je pritegnila stran <http://www.memoryverses.org/>, zato jo bom na kratko predstavila.

Avtor besedil na spletnih straneh <http://www.memoryverses.org/> je Stephen Simpson. V poglavju Zakaj se učiti Božjo besedo avtor pravi, da nam tako naroča Biblija. Če hočemo izpolnjevati Božjo voljo, moramo najprej poznati Njegovo besedo:

Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu. Ponavljaj

jih svojim sinovom in govori o njih, ko bivaš v svoji hiši in ko hodiš po poti, ko legaš in ko vstajaš! Priveži si jih za znamenje na roko in naj ti bodo za čelni nakit med očmi! Napiši jih na hišne podboje in na mestna vrata! (5 Mz 6,6-9)

Naj knjiga te postave ne zapusti tvojih ust, temveč jo preišluj dan in noč, da boš storil povsem, kakor je zapisano v njej. (Joz 1,8)

Božja beseda nas oblikuje, da postajamo podobni Jezusu, nas varuje greha in nas postavlja v pravi odnos do vsega. Če jo dobro poznamo, nam pomaga v vsakdanjem krščanskem življenju:

- pripravljeni moramo biti vedno odgovoriti na vprašanja o veri in Kristusu,
- Pavel je lahko razpravljal z Judi in pogani, ker je dobro poznal pisma,
- dobro poznavanje nam omogoča opogumljati in učiti druge,
- uči nas razlikovati dobro in zlo,
- usposablja nas ločiti resnico in zmoto v naukih,
- pomaga nam pri molitvi,
- pomaga pri študiju Svetega pisma,
- kjer koli smo, lahko preišlujemo in molimo ob Božji besedi,
- pomaga nam upreti se Satanova obleganjem.

“Torej kaj drugega nam preostane kot učiti se Božje besede?” sklene Simpson.

V nadaljevanju pojasnjuje, kako je uspešno učenje Božje besede. Ni važno znati čim več odlomkov, pač pa, naučiti se jih zares dobro in to, kar se naučimo, uporabiti v življenju – pustiti moramo Duhu, da nas spreminja.

Avtor da vrsto konkretnih nasvetov za učenje. Npr. kako si poiščemo čas za učenje; kako vodimo dnevnik učenja in evidenco naučenih odlomkov; napotke za ponavljanje. Ponavljanje je ključnega pomena. Naučene odlomke naj bi učenec vsakodnevno ponavljal po dva meseca – tako da vsak odlomek ponovi 100-krat. Šele tako se naučeno zares dobro vtisne v spomin. Na spletni strani najdemo tudi avtorjeve predloge za dnevnik in sezname. Brazplačno ponuja tudi svoj računalniški program, ki ga je razvil za ponavljanje naučenega. Program je sposoben ocenjevati znanje (učenec tipka odlomek, kakor se ga je naučil) in na podlagi tega predlagati v ponavljanje slabše naučene odlomke. Program zna celo zanemariti tipkarske napake.

Kako naj se učenec odloči, katere odlomke se bo učil? Simpson predlaga za začetnike v krščanstvu krajše odlomke iz različnih knjig – tako se lahko učenec seznanji z glavnimi resnicami Biblije. Prednost učenja daljših odlomkov – poglavij ali celih knjig – pa je, da imamo širši kontekst. Tako je manjša verjetnost, da besedilo razumemo narobe. (Tudi avtorji knjig so pisali brez razčlenjenih poglavij ali celo vrstic – vse to je bilo dodano mnogo kasneje.)

Poleg samega besedila se je pomembno naučiti tudi celoten citat skupaj z naslovom odlomka in številkami – npr. *Jezus izbere dvanajstere, Mr 3, 13-19*. To je pomembno zato, da imamo orientacijo, kje v Bibliji je kakšen odlomek, poma-ga pa tudi pri pomnjenju.

Vrednost tako skrbno napisane spletne knjige in njenih napotkov pride do izraza predvsem pri dolgotrajnem učenju velikih besedil.

Avtor navaja, da se že leta vsakodnevno uči Božjo besedo. Pri tako velikem podvigu je res potrebna vsa njegova sistematičnost in pazljivost glede ponavljanja in evidenc, sicer bi se lahko zgodilo, da bi naučeno tudi hitro pozabil. Še bolj verjetno pa bi izgubil motivacijo in pogum ter odnehal z učenjem.

Moje izkušnje

Branje knjige Zapomni si in pripoveduj evangelij¹⁶ Sivana Faustija me je vzpodbudilo, da sem se začela učiti s srcem Markov evangelij. Knjiga me je zelo pritegnila, opazila sem tudi, da sem si po branju temeljite Faustijeve razlage in predlaganih meditacijah besedilo že skoraj zapomnila. Tako sem se odločila, da se bom potrudila še malo bolj in se Markov evangelij naučila na pamet. Začela sem kar po domače, brez kakih priprav ali načrta, nameravala sem se naučiti golo besedilo, brez citatov in naslovov poglavij. Na začetku je bilo vse enostavno. Prvo poglavje si je bilo čisto lahko zapomniti. Ko pa se nabere nekaj več besedila, pa že pride prav kakšna izkušnja in nasvet. Po branju Simpsonove spletne knjige sem si nekaj časa poskušala zapomniti tudi naslove in številke poglavij in vrstic, kasneje pa sem to opustila, ker se je zares izkazalo kot balast, vsaj za moje potrebe.

Pomembnejše so seveda vsebinske plati učenja s srcem. V tem času, ko se učim Markov evangelij, sem opazila, da se ob dogodkih vsakdanjega življenja večkrat spomnim evangeljskih dogodkov. Kadar reagiram tako ali drugače, se večkrat vprašam: ali sem reagirala kot farizeji, ki so se odšli ven posvetovat (Mr 3,6); ali sem premišljevala, kaj vse se ne sme in obsojala brate in sestre (Mr 2,24); ali sem pustila svoje mreže in brez obotavljanja šla za Jezusom (Mr 1,18); ali sem se

Jezusa oklepala in silila za njim, da bi se ga dotaknila (Mr 3,10), ali sem hotela, da pride ven k meni in tako hotela z njim manipulirati (Mr 3,31)?

Druga prijetna stvar je, da lahko kakšno poglavje povem naglas hčerki ali možu – npr. ko hodiva po gozdu (ali pa tudi sama sebi). Oba rada prisluhmeta in sta povedala, da je bolj prijetno poslušati, če prosto govorim, kot če kdo bere. Tudi sama imam podobno izkušnjo, čeprav ne s svetopisemskim besedilom. Na silvestrovanju pri kapucinih v Kančevcih pred nekaj leti nam je kot del silvestrskega programa eden od udeležencev povedal Cankarjevo črtico Skodelica kave. Bilo je nepozabno doživetje. Prijateljčin mož pa se je nekoč po Kojčevi metodi učil Exuperijevega Malega princa in nam povedal nekaj prvih poglavij. Smisel pripovedovanja evangelija seveda ni, da bi človek delal dober vtis pred poslušalci, lahko pa kadar koli komur koli – seveda ob pravem zanimanju – oznani Jezusa.

Mislim, da je velika prednost tudi ta, da človek sliši (ali se pri sebi zaveda) celo poglavje ali več poglavij skupaj. Tako so odlomki postavljeni v širše sobesedilo in je tudi to pomemben del informacije, ki se izgubi, če beremo ali slišimo manjše odlomke izolirano.

Meni je zelo prijetno ponavljati in premišljevat evangelij, ko hodim po hribih. Takrat sem sproščena in imam veliko časa za razmišljanje. Gledam Jezusa, kako se dotakne gobavca, kako odpusti hromemu, kako se trudi razložiti pismoukom svoje poslanstvo in delo, kako učence pripravlja na njihovo poslanstvo, kako lomi kruh, moli v Getsemaniju, ...

Tudi pri branju drugih besedil Svetega pisma takoj opazim podobnosti z naučenim besedilom, ki bi mi sicer gotovo ušle. Tako sem npr. opazila podobnost med Elijo in Janezom Krstnikom:

Rekli so mu: »Mož je nosil obleko iz dlake in bil opasan z usnjenim pasom okoli ledij.« Oni pa je rekel: »To je Tišbéjec Elija!« (2 Kr 1,8)

Janez je bil oblečen v kameljo dlako in imel usnjen pas okoli ledij. Jedel je kobilice in divji med. (Mr 1,6)

Zaradi močnejšega stika z besedilom opazim tudi podrobnosti, ki jih sicer ne bi:

Ko pa se je zvečerilo in je sonce zašlo, so prinašali k njemu vse bolnike in obsedene. Vse mesto se je zbralo pred vrati. (Mr 1,32-33). Vsi mi smo torej bolniki in obsedeni.

Tudi zvečer pred spanjem si navadno povem kaj iz evangelija. Še posebej pa sem vesela, če se me Sveto pismo dotika tudi v sanjah.

Sklep

V preteklosti in danes obstajajo ljudje, ki jim je Božja beseda tako pomembna vrednota, da so pripravljene posvetiti učenju le-te veliko časa in truda. Nekaterim to postane del dnevne rutine, način življenja. Kdor se želi temu posvetiti, lahko najde na internetu mnogo spletnih strani z informacijami, izkušnjami, nasveti in pripomočki.

Meni osebno se učenje Božje besede s srcem kaže kot najbolj učinkovit način, kako se dajem na voljo Besedi. Kot nekakšne kontinuirane duhovne vaje v vsakdanjem življenju; sredstvo, s katerim me Božja beseda najgloblje dosega in se me stalno dotika.

Ta zapis naj sklenem z Božjo besedo:

*Blagor človeku,
ki ne hodi na posvet krivičnikov,
ne stopa na pot grešnikov
in ne seda na klop porogljivcev,
temveč se veseli v GOSPODOVI postavi
in premišljuje njegovo postavo podnevi
in ponoči.*

*Tak je kakor drevo,
zasajeno ob potokih voda,
ki daje svoj sad ob svojem času
in njegovo listje ne ovene;
vse, kar dela, uspeva. (Ps 1,1-3)*

16 Fausti, S. (2007). *Zapomni si in pripoveduj evangelij : Markova pripovedna kateheza*. Celje: Mohorjeva družba.

SLOVENSKO BIBLIČNO GIBANJE
vabi člane, biblične skupine, udeležence KDST, bralce naše
revije in vse prijatelje Svetega pisma na

VSESLOVENSKO LETNO SREČANJE v Murški Soboti

Kraj srečanja Murška Sobota, dvorana veroučnih učilnic
župnije Murška Sobota, ob stolni cerkvi sv. Nikolaja
Čas sobota, 19. novembra 2011, od 9h do 16.00

Spored

- 9.00 zbiranje ob kavi
9.15 uvodna molitev in pozdrav
9.30 predavanje: **prof. teologije in zgodovine Samo Skralovnik**
MESTO REVEŽA V DEKALOGU
po predavanju pogovor po skupinah in skupni pogovor
12.00 **sveta maša**
podelitev POTRDIL tistim, ki bodo do konca oktobra končali
posamezen letnik ali celoten KDST
13.00 kosilo
14.30 občni zbor: poročilo o delu odbora SBG – predsednica dr. s.
Snežna Večko, poročilo o delu po škofijah – predstavniki škofij,
skupni pogovor
15.00 romanje v romarsko svetišče Marije Vnebovzete v Turnišču
16.00 sklepna molitev

Kosilo plačamo na mestu.

SVETOPISEMSKI
MARATON

Upaš?
Upam!

*"Le pri Bogu
se umiri moja duša,
kajti od Njega
je moje upanje"
(Psalm 62,6)*

OD 2. DO 9. OKTOBRA 2011
DUHOVNO SREDIŠČE SV. JOŽEFA, LJUBLJANA - POLJANE

WWW.SVETOPISEMSKIMARATON.SI

SVETOPISEMSKI MARATON

MOLITEV

Vsemogočni in usmiljeni Oče,
brez Tebe ne moremo ničesar storiti,
s Teboj pa vse,
saj je v Tebi naša moč.
Prosimo te,
naj bo ta svetopisemski maraton Tvoje delo
in mi orodje Tvoje volje,
da obrodimo vreden sad,
ki bo slavil Tebe, večno ljubezen
in bo Tvoja živa beseda
sejala semena v srca vseh ljudi.

VABILO
Svetopisemske duhovne vaje
 »Na tvojo besedo« (Lk 5,5)

Od 14. do 16. oktobra 2011 v Kančevcih
Voditelj Maksimilijan Matjaž s sodelavci

Središče nove evangelizacije je v novem izkustvu oznanila evangelija, ki je beseda moči za človekovo polno življenje. V osebni in skupni branji Svetega pisma bomo prisluhnili šelestenju Duha v mojem življenju, ki »veje, koder hoče, njegov glas slišiš, pa ne veš, od kod prihaja in kam gre« (Jn 3,8), in se spraševali, kaj govori Duh Cerkvi in kaj meni osebno. Odkrivali bomo Besedo, po kateri smo bili ustvarjeni, ki nas osvobaja in usmerja, ki nam daje moč, da postajamo Božji otroci (Jn 1,12)

Prijave in informacije jana.podjavorsek@rkc.si ali na www.eksegeza.net ali Dom duhovnosti Kančevci, 041 780 109 (dom.duhovnosti.kancevci@rkc.si).

Od 28. do 31. oktobra 2011 v Hiši kruha pri Svetem Duhu (Škofja Loka)

(začetek v petek ob 18.00, sklep v ponedeljek ob 14.00)

Vodita s. Snežna Večko in s. Meta Potočnik

Svetopisemska duhovna obnova je namenjena vsem, ki želijo v tišini srca prisluhniti Božji Besedi, ji slediti in iz nje črpati moč za vsakdanje življenje. Preko branja, pogovora v skupini in biblično-eksegetskega pristopa k posameznim odlomkom Svetega pisma bomo vstopali v sporočilo odrešenja in razširili obzorje poznavanja Svetega pisma. Ostril se nam bo okus za Božjo Besedo in razširilo srce za življenje po njej.

Prijave in informacije hisakruha.si@gmail.com, 041/765 496.

DOBRODELNI KONCERT

Vabljeni na dobrodelni koncert in prijateljsko srečanje

24. novembra ob 19h v Slomškovi dvorani v Mariboru, Slomškov trg 20!

Zbrana sredstva bodo omogočila s. Snežni Večko priskrbeti svetopisemsko literaturo za bogoslovce na Salomonovih otokih, kamor odhaja v poletnem semestru tega akademskega leta.

Na koncertu nastopajo priznani glasbeniki in drugi umetniki.

Novost svetopisemskega razodetja je v tem, da se nam Bog daje spoznati ob pogovoru, ki si ga želi z nami... Nevidni Bog iz svoje velike ljubezni govori z ljudmi kakor s prijatelji, in se pri njih zadržuje, da bi jih povabil in sprejel v svoje občestvo... V resnici je božja beseda, po kateri je »vse ... nastalo« (Jn 1,3) in »postala meso« (Jn 1,14) ista, ki je bila »v začetku« (Jn 1,1)... Janezov nas sooča z dejstvom, da je *Logos* resnično od zmeraj in da je *on sam* od zmeraj *Bog*. Torej ni nikoli v Bogu obstajal čas, v katerem ne bi bilo *Logosa*. Beseda je pred stvarjenjem. Zato je v srcu božjega življenja občestvo, absolutni dar. »*Bog je ljubezen*« (1 Jn 4,16), pravi isti apostol na drugem mestu in s tem nakazuje »krščansko podobo Boga, pa tudi iz tega izhajajočo podobo človeka in njegove poti« (Benedikt XVI, *Bog je ljubezen*, CD 112, čl. 1). Bog se nam razodeva kot skrivnost neskončne ljubezni, v kateri Oče večno izreka svojo besedo v Svetem Duhu. Zato nam Beseda, ki je od začetka pri Bogu in je sama Bog, razodeva Boga samega v ljubezenskem pogovoru med Božjimi osebami in nas vabi, naj pri njem sodelujemo. Zato lahko tudi mi, ki smo ustvarjeni po podobi in sličnosti Božje ljubezni, sami sebe razumemo le, če sprejemamo Besedo in se damo voditi delovanju Svetega Duha. V luči razodetja, danega po Božji besedi, je dokončno pojasnjena uganka človekove usode (Benedikt XVI, *Gospodova beseda*, CD 131, čl. 6).

14. nov.	P	Nikolaj	1 Mkb 1,10-15.41-43.54-57.62-64 Ps 119,53.61.134.150.155.158 Lk 18,35-43	Tisti, ki so hodili spredaj, so ga grajali, naj umolkne; on pa je še bolj vpil: »Davidov sin, usmili se me!« (Lk 18,39)
15. nov.	T	Albert	2 Mkb 6,18-31 Ps 3,2-7 Lk 19,1-10	Stekel je naprej in splezal na divjo smokvo, da bi ga videl, kajti moral bi iti tam mimo (Lk 19,4).
16. nov.	S	Marjeta	2 Mkb 7,1.20-31 Ps 17,1.5-6.8-15 Lk 19,11-28	»In rekel mu je: »Prav, dobri služabnik, ker si bil v malem zvest, imej oblast nad desetimi mesti!« (Lk 19,17).
17. nov.	Č	Elizabeta	1 Mkb 2,15-29 Ps 50,1-2.5-6.14-15 Lk 19,41-44	Rekel je: »O, da bi tudi ti na ta dan spoznalo, kaj ti prinaša mir, tako pa je prikrito tvojim očem!« (Lk 19,42).
18. nov.	P	Posvetitev bazilike sv. Petra in Pavla	1 Mkb 4,36-37.52-59 Ps 1 Krn 29,10-12 Lk 19,45-48	Rekel je: »Pisano je: 'Moja hiša naj bo hiša molitve', vi pa ste iz nje naredili razbojniško jamo!« (Lk 19,46).
19. nov.	S	Matilda	1 Mkb 6,1-13 Ps 9,2-4.6.16.19 Lk 20,27-40	»Bog pa ni Bog mrtvih, ampak živih, kajti njemu vsi živijo!« (Lk 20,38).
20. nov.	N	Kristus Kraj vesoljstva	Ezk 34,11-12.15-17 Ps 24,1-3.5-6 1 Kor 15,20-26.28 Mt 25,31-46	»Tedaj mu bodo pravični odgovorili: Gospod, kdaj smo te videli lačnega in te nasitili ali žejnega in ti dali piti?« (Mt 25,37)
21. nov.	P	Darovanje Device Marije	Dan 1,1-6.8-20 Ps Dan 3,52-56 Lk 21,1-4	In je rekel: »Resnično, povem vam: Ta uboga vdova je vrgla več kot vsi!« (Lk 21,3).
22. nov.	T	Cecilija	Dan 2,31-45 Ps Dan 3,57-60 Lk 21,5-11	»Prišli bodo dnevi, ko od tega, kar vidite, ne bo ostal kamen na kamnu, ki bi ne bil zrušen!« (Lk 21,6).
23. nov.	S	Klemen	Dan 5,1-6.13-14.16-17.23-28 Ps Dan 3,62-67 Lk 21,12-19	»Jaz vam bom namreč dal usta in modrost, kateri vsi vaši nasprotniki ne bodo mogli kljubovati ali ji ugovarjati!« (Lk 21,15).
24. nov.	Č	Andrej	Dan 6,12-28 Ps Dan 3,68-73 Lk 21,20-28	»Ko se bo to začelo dogajati, se vzravajte in vzdignite glave, kajti vaša odkupitev se približuje!« (Lk 21,28).
25. nov.	P	Katarina	Dan 7,2-14 Ps Dan 3,75-80 Lk 21,29-33	»Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa nikakor ne bodo prešle!« (Lk 21,33).
26. nov.	S	Leonard	Dan 7,15-27 Ps Dan 3,82-87 Lk 21,34-36	»Zato bedite in vsak čas molite, da bi zmogli ubežati vsemu temu, kar se bo zgodilo, in stopiti pred Sina človekovega!« (Lk 21,36).
27. nov.	N	1. adventna nedelja	Iz 63,16b-17.19; 64,2b-7 Ps 80,2-3.15-16.18-19 1 Kor 1,3-9 Mr 13,33-37	»Bodite torej budni, ker ne veste, kdaj se vrne hišni gospodar!« (Mr 13,35).
28. nov.	P	Katarina Labouré	Iz 2,1-5 Ps 122,1-5.8-9 Mt 8,5-11	Stotnik pa mu je odgovoril: »Gospod, nisem vreden, da prideš pod mojo streho, ampak samo reci besedo in moj služabnik bo ozdravljen!« (Mt 8,8).
29. nov.	T	Saturnin	Iz 11,1-10 Ps 72,1-2.7-8.12-13.17 Lk 10,21-24	Tedaj se je obrnil k učencem in jim na samem rekel: »Blagor očem, ki vidijo, kar vi gledate!« (Lk 10,23)
30. nov.	S	Andrej	Rim 10,9-18 Ps 19,2-5 Mt 4,18-22	Takoj sta pustila mreže in šla za njim (Mt 4,20).

DECEMBER 2011

1. dec.	Č	Eligij	Iz 26,1-6 Ps 118,1.8.19.21.25-27 Mt 7,21.24-27	»Zato je vsak, ki posluša te moje besede in jih uresničuje, podoben preudarnemu možu, ki je zidal svojo hišo na skalo!« (Mt 7,24).
2. dec.	P	Vivijana	Iz 29,17-24 Ps 27,1.4.13-14 Mt 9,27-31	Ko je stopil v hišo, sta slepa prišla k njemu. Jezus jima je rekel: »Ali verujeta, da morem to storiti?« »Da, Gospod,« sta mu dejala (Mt 9,28).
3. dec.	S	Francišek	Iz 30,19-21.23-26 Ps 147,1-6 Mt 9,35-38;10,1.6-8	»Prosíte torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev!« (Mt 9,38).
4. dec.	N	2. adventna nedelja	Iz 40,1-5.9-11 Ps 85,9-14 2 Pt 3,8-14 Mr 1,1-8	»Jaz sem vas krstil v vodi, on pa vas bo krstil v Svetem Duhu!« (Mr 1,8).
5. dec.	P	Savo	Iz 35,1-10 Ps 85,9-14 Lk 5,17-26	»Ampak da boste vedeli, da ima Sin človekov oblast na zemlji odpustiti grehe,« je dejal hromemu: »Rečem ti: Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi domov!« (Lk 5,24)
6. dec.	T	Nikolaj	Iz 40,1-11 Ps 96,1-3.10-13 Mt 18,12-14	»Tako tudi ni volja vašega Očeta, ki je v nebesih, da bi se pogubil kateri od teh malih!« (Mt 18,14).
7. dec.	S	Ambrož	Iz 40,25-31 Ps 103,1-4.8.10 Mt 11,28-30	»Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponižen, in našli boste počitek svojim dušam!« (Mt 11,29).
8. dec.	Č	Brezmadežno spočetje Device Marije	1 Mz 3,9-15.20 Ps 98,1-4 Ef 1,3-6.11-12 Lk 1,26-38	Marija pa je rekla: »Glej, Gospodova služabnica sem, zgodi se mi po tvoji besedi!« In angel je šel od nje (Lk 1,38).

9. dec.	P	Valerija	Iz 48,17-19 Ps 1,1-4.6 Mt 11,16-19	»Prišel je Sin človekov, ki je in pije, pa praviijo: »Glej, požrešnež je in pijanec, prijatelj cestnarjev in grešnikov; in modrost je bila opravičena po svojih delih!« (Mt 11,19).
10. dec.	S	Loretska Mati Božja	Sir 48,1-4.9-11 Ps 80,2-3.15-16.18-19 Mt 17,10-13	»Povem pa vam, da je Elija že prišel, a ga niso prepoznali, temveč so storili z njim, kar so hoteli. Tako bo tudi Sin človekov trpel od njih!« (Mt 17,12).
11. dec.	N	3. adventna nedelja	Iz 61,1-2a.10-11 Ps Lk 1,47-50.53-54 1 Tes 5,16-24 Jn 1,6-8.19-28	Ni bil on luč, ampak pričeval naj bi o luči (Jn 1,8).
12. dec.	P	Tomaž	4 Mz 24,2-7.15-17a; Ps 25,4-9 Mt 21,23-27	Jezus je odgovoril in jim rekel: »Tudi jaz vas bom vprašal neko stvar. Če mi to poveste, vam bom tudi jaz povedal, s kakšno oblastjo to delam!« (Mt 21,24).
13. dec.	T	Lucija	Sof 3,1-2.9-13 Ps 34,2-3.6-7.17-19.23 Mt 21,28-32	»Janez je namreč prišel k vam na poti pravičnosti in mu niste verjeli, cestnarji in vlačuge pa so mu verjeli. Vi ste to videli in se tudi potlej niste kesali, da bi mu verjeli!« (Mt 21,32).
14. dec.	S	Janez od Križa	Iz 45,6b-8.18.21b-25 Ps 85,9-14 Lk 7,18b-23	Odgovoril jima je: »Pojdita in sporočita Janezu, kar sta videla in slišala: slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi so očisti, gluhi slišijo, mrtvi so obujeni, ubogim se oznanja evangelij!« (Lk 7,22).
15. dec.	Č	Marija	Iz 54,1-10 Ps 30 Lk 7,24-30	Vse ljudstvo, ki ga je slišalo, in tudi cestnarji so priznali Božjo pravičnost, kajti dali so se krstiti z Janezovim krstom (Lk 7,29).
16. dec.	P	Albina	Iz 56,1-3a.6-8 Ps 67 Jn 5,33-36	»Jaz pa ne jemlem pričevanja od človeka, ampak to pripovedujem zato, da bi se vi rešili!« (Jn 5,34).
17. dec.	S	Lazar	1 Mz 49,2.8-10 Ps 72,1-4.7-8.17 Mt 1,1-17	Salmónu je Rahába rodila Boazu, Boazu je Ruta rodila Obéda. Obédu se je rodil Jese. Jeseju se je rodil David, kraj (Mt 1,5-6).
18. dec.	N	4. adventna nedelja	2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16 Ps 89,2-5.27.29 Rim 16,25-27 Lk 1,26-38	Angel je vstopil k njej in rekel: »Pozdravljena, obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj!« (Lk 1,28)
19. dec.	P	Urban	Sod 13,2-7.24-25a Ps 71,3-6.16-17 Lk 1,5-25	Angel pa mu je rekel: »Ne boj se, Zaharija, kajti uslišana je tvoja molitev! Tvoja žena Elizabeta ti bo rodila sina. Daj mu ime Janez!« (Lk 1,13).
20. dec.	T	Vincencij	Iz 7,10-14 Ps 24,1-6 Lk 1,26-38	Angel je vstopil k njej in rekel: »Pozdravljena, obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj!« (Lk 1,28)
21. dec.	S	Peter	Vp 2,8-14 Ps 33,1-3.11-12.20-21 Lk 1,39-45	In je na ves glas vzkliknila in rekla: »Blagoslovljena ti med ženami, in blagoslovljen sad tvojega telesa!« (Lk 1,42)
22. dec.	Č	Franciška	1 Sam 1,24-28 Ps 1 Sam 2 Lk 1,46-56	»Kajti velike reči mi je storil Mogočni in njegovo ime je svetov!« (Lk 1,49).
23. dec.	P	Janez	Mal 3,1-4.23-24 Ps 25,4-5.8-10.14 Lk 1,57-66	In vsi, ki so zanje slišali, so si jih vtisnili v svoje srce in govorili: »Kaj neki bo ta otrok? Gospodova roka je bila namreč z njim!« (Lk 1,66).
24. dec.	S	Adam in Eva	Iz 62,1-5 Ps 89,4-5.16-17.27.29 Apd 13,16-17.22-25 Mt 1,1-25	Vseh rodov je torej: od Abrahama do Davida štirinajst rodov, od Davida do preselitve v Babilon štirinajst rodov, od preselitve v Babilon do Kristusa štirinajst rodov (Mt 1,17).
25. dec.	N	Božič	Iz 52,7-10 Ps 98,1-6 Heb 1,1-6 Jn 1,1-18	Resnična luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, je prihajala na svet (Jn 1,9).
26. dec.	P	Štefan	Apd 6,8-10;7,54-60 Ps 31,3-4.6.8.17-21 Heb 1,1-6 Mt 10,17-22	»Kadar pa vas izročijo, ne skrbite, kako in kaj bi govorili, kajti tisto uro vam bo dano, kaj naj bi govorili!« (Mt 10,19).
27. dec.	T	Janez	1 Jn 1,1-4 Ps 97,1-2.5-6.11-12 Jn 20,2-8	Tedaj je vstopil tudi oni drugi učenec, ki je prvi prišel h grobu; in videl je in veroval (Jn 20,8).
28. dec.	S	Nedolžni otroci	1 Jn 1,5-10 Ps 124,2-5.7-8 Mt 2,13-18	Glas se je slišal v Rami, jok in veliko žalovanje. Rahela je jokala za svojimi otroki in se ni hotela potolažiti, ker jih ni (Mt 2,18).
29. dec.	Č	Tomaž	1 Jn 2,3-11 Ps 96,1-3.5-6 Lk 2,22-35	»Kajti moje oči so vidеле tvojo rešitev, ki si jo pripravil pred obličjem vseh ljudstev!« (Lk 2,30-31).
30. dec.	P	Sveta družina	1 Mz 15,1-6;21,1-3 Ps 105,1-6.8-9 Heb 11,8.11-12.17-19 Lk 2,22-40	Tudi Simeon ga je vzel v naročje, slavil Boga in rekel: »Gospodar, zdaj odpuščaš svojega služabnika po svoji besedi v miru!« (Lk 2,28-29).
31. dec.	S	Silvester	1 Jn 2,18-21 Ps 96,1-2.11-13 Jn 1,1-18	Boga ni nikoli nihče videl; edinorojeni Bog, ki biva v Očetovem naročju, on je razložil (Jn 1,18).

*Če rožni venc boš molil rad,
dobil boš milost vsakikrat.
Marija te ljubila bo,
sprosila sveto ti nebo.*
(Pesem Kraljica venca rožnega)